

Θέμα: Εκλογή Μητροπολιτών

1. Η εκλογή Μητροπολιτών (παλαιών και νέων Χωρών) ανήκει στην αρμοδιότητα της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος [(άρθρο 4 περίπτ. ζ' του Καταστατικού της Χάρτη (ν. 590/1977)]. Ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων προβαίνει, μετά τη γνωστοποίηση του αποτελέσματος της ψηφοφορίας, σε έλεγχο νομιμότητας και προτείνει εντός δέκα ημερών στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας την έκδοση του διατάγματος «περί αναγνώρισεως του εκλεγέντος» (άρθρο 26 παρ. 1 του ν. 590/1977).

2. Ο έλεγχος νομιμότητας και η έκδοση του σχετικού διατάγματος συνιστούν τη σύμπραξη της πολιτείας για την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Με την τροποποίηση του άρθρου 26 είναι δυνατό να ανατεθεί, κατ' αποκλειστικότητα, στην Εκκλησία της Ελλάδος. Η πρωτοβουλία αυτή οδηγεί σημειακά, δηλαδή μόνον ως προς το εν λόγω ζήτημα, στο χωρισμό κράτους και εκκλησίας.

3. Κάθε νόμος σχετικός με τα εκκλησιαστικά πράγματα, άρα και ο Καταστατικός Χάρτης, είναι, σύμφωνα με την κρατούσα στην επιστήμη άποψη, τυπικός νόμος. Για την τροποποίηση του άρθρου 26 αρκεί λοιπόν ρύθμιση που ψηφίζεται από την Ολομέλεια της Βουλής (άρθρο 72 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 3 Συντ.), στην οποία προβλέπεται και η δημοσίευση του αποτελέσματος της ψηφοφορίας για την εκλογή Μητροπολιτών αποκλειστικά με ευθύνη της Εκκλησίας.

4. Πρέπει να σημειωθεί ότι η Διαρκής Ιερά Σύνοδος γνωμοδοτεί, πριν από την εκδήλωση νομοθετικής πρωτοβουλίας, «επί παντός υπό ψήφισιν εκκλησιαστικού νόμου» (άρθρο 9 παρ. 1γ του ν. 590/1977). Αν και ο νομοθέτης δεν δεσμεύεται από το περιεχόμενο της γνωμοδότησης, η διατύπωσή της φαίνεται να αποτελεί διακριτό στάδιο της ακολουθητέας διαδικασίας.

5. Στην προτεινόμενη ρύθμιση πρέπει συνεπώς να παρακαμφθεί με ειδική (συμπληρωματική) διάταξη το προκαταρκτικό στάδιο. Το περιεχόμενό της δεν μπορεί να θεωρηθεί, κατά την ορθότερη άποψη, ότι αντίκειται προς το συνταγματικό καθεστώς της Εκκλησίας της Ελλάδος (άρθρο 3 Συντ.), ιδίως εάν ληφθεί υπόψη ότι το «ατομικά» ρυθμιζόμενο ζήτημα ανήκει αμιγώς στην περιοχή της διοικητικής και όχι της πνευματικής δράσης της. Η διάκριση μεταξύ διοικητικών και πνευματικών υποθέσεων γίνεται προ καιρού παγίως αποδεκτή από τη νομολογία του Συμβουλίου

της Επικρατείας και οδηγεί σε διαφοροποιήσεις, οι οποίες προσφέρουν στο νομοθέτη περιθώρια για τη ρύθμιση των σχέσεων κράτους-εκκλησίας.

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2003

Dis.K(3)/mitropolitites.doc/25.11.03/p.1-2 (Κ3)